

Valsts ieņēmumu
dienests

Pretkorupcijas pasākumi Valsts ieņēmumu dienestā

Lai nodrošinātu Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) nodarbināto darba pienākumu godprātīgu veikšanu un veicinātu sabiedrības uzticēšanos VID, mēs īstenojam gan pastāvīgi veicamus, gan konkrētā termiņā īstenojamus preventīvus pasākumus korupcijas un interešu konflikta mazināšanai.

Mēs apzināmies, ka sabiedrības uzticības VID pamatā ir **skaidri ētikas principi un aktīva rīcība**, kas nepieļauj jebkādu prettiesisku vai negodprātīgu VID nodarbināto rīcību.

1

Tiesiskais
regulējums

2

Preventīvie
pasākumi

3

Sabiedrības
izglītošanas

4

Iekšējās
kontroles
vide

5

Ētikas
uzvedības
standarti

6

Izmeklēšana
un sodīšana

1. TIESISKAIS REGULĒJUMS

Pretkorupcijas pasākumi VID izstrādāti, pamatojoties uz **“nulles tolerances” principa** ievērošanu korupcijas un interešu konflikta jomā. Tādējādi vēlamies uzlabot arī VID kā godīgas iestādes novērtējumu, prognozējot un analizējot Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja organizētās aptaujas “Attieksme pret korupciju Latvijā” rezultātus par VID darbību.

Esam noteikuši VID **ētikas pamatprincipus un vērtības**, lai veicinātu vienotu izpratni par tiesisku, profesionālu, godīgu un uz sadarbību vērstu VID nodarbinātā amata pienākumu izpildi, kā arī mazinātu interešu konflikta un citas prettiesiskas rīcības rašanās iespējamību.

VID nodarbinātie savu amata stāvokli izmanto tikai godprātīgai amata pienākumu izpildei un arī ārpus darbalaika rīkojas tā, lai netiktu apšaubīta viņu kā VID nodarbināto rīcības objektivitāte, neitralitāte vai tiesiskums.

[VID attīstības
stratēģija 2023.–
2026. gadam](#)

[VID Ētikas kodekss](#)

Mēs augsti vērtējam mūsu klientus, kuri godprātīgi izturas pret nodokļu un muitas saistību izpildi. Sadarbojoties ar mums, **jums ir tiesības:**

1) saņemt profesionālu, pieklājīgu un godīgu attieksmi

2) iegūt pilnīgu, savlaicīgu un saprotamu informāciju

3) būt drošiem par savu datu privātumu un konfidencialitāti

4) pajauties, ka, pieņemot lēmumus, būsīm taisnīgi

5) saņemt skaidrojumu, apstrīdēt un pārsūdzēt mūsu lēmumus

6) izteikt neapmierinātību ar mūsu darbu vai iespējamiem pārkāpumiem u. c.

[Klientu un VID sadarbības standarts](#)

Lai nodrošinātu iespēju ikvienam sabiedrības loceklim iesaistīties likumīgas, godprātīgas, atklātas un pārredzamas VID darbības veicināšanā, izmantojot tiesības brīvi paust savu viedokli, mēs īstenojam iekšējā **trauksmes celšanas mehānisma** darbību, kā arī nodrošinām trauksmes cēlēja aizsardzību.

[Trauksmes celšana VID](#)

VID savā darbībā saistībā ar korupcijas un interešu konflikta novēršanas jautājumiem ievēro likumā [Par Valsts ieņēmumu dienestu](#), [Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā](#), [Valsts civildienesta likumā](#), [Darba likumā](#), [Valsts pārvaldes iekārtas likumā](#) un [Noteikumos par iekšējās kontroles sistēmu tiešās pārvaldes iestādēs noteiktās prasības](#).

2. PREVENTĪVIE PASĀKUMI

Lai nodrošinātu korupcijas un interešu konflikta risku savlaicīgu identificēšanu, novēršanu, kontroles pasākumu īstenošanu un uzraudzību, pastāvīgi veicam **preventīvus pasākumus risku mazināšanai un novēršanai**, piemēram:

- regulāri pārskatām un vismaz reizi gadā aktualizējam (analizējam un novērtējam) korupcijas un interešu konflikta riskus VID;
- katru gadu izstrādājam korupcijas un interešu konflikta risku mazinošo pasākumu plānu;
- uzraugām pasākumu izpildi noteiktajos termiņos un to efektivitāti un lietderību risku mazināšanā;
- regulāri pārskatām un vismaz reizi gadā sagatavojam pārskatu par korupcijas un interešu konflikta risku vadības procesu un tā efektivitāti;
- veicinām VID nodarbināto izpratni pretkorupcijas jautājumos, organizējot iekšējās un ārējās mācības (par iekšējo kontroli, korupcijas un interešu konflikta riska vadības posmiem, riskiem atsevišķos procesos (piemēram, saistībā ar iepirkuma procedūru), rīcību interešu konflikta situācijās un kukuļdošanas gadījumos u. c.), kā arī veidojot informatīvi izglītojošus materiālus;

- izglītojam jaunos VID nodarbinātos par ētikas normām, korupcijas un interešu konflikta jautājumiem;
- īstenojam veikto pārbaužu rezultātā sniegtos ieteikumus;
- pārskatām VID procesus, tos pilnveidojam un optimizējam;
- ievērojam vismaz "četrus acu" principu lēmumu pieņemšanā u. c.

3. SABIEDRĪBAS IZGLĪTOŠANA

Korupcijas un interešu konflikta risku mazināšanai mēs arī **informējam sabiedrību** par klientu tiesībām un pienākumiem, aizliegumiem un citiem ar korupcijas mazināšanu saistītiem jautājumiem, piemēram:

- ievietojam aktuālo informāciju VID tīmekļvietnē, tostarp [sadaļā par korupcijas kontroles pasākumiem VID](#);
- dalāmies ar aktuālo informāciju VID sociālajos tīklos (*Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn* un koplietošanas platformā *YouTube*);
- klientu apkalpošanas centros un muitas kontroles punktos izvietojam informatīvos materiālus par aizliegumu piedāvāt dāvanas un kukuļus, jo pasniegtā dāvana par saņemto pakalpojumu var radīt priekšstatu par labvēlīgāku attieksmi vai lēmuma pieņemšanu, iespējams, koruptīvu rīcību. Dāvanas atstāšana arī rada papildu slogu (pienākumus) VID nodarbinātajiem, jo ir jānoformē nepieciešamie dokumenti, dāvana jāiznīcina vai jānogādā atpakaļ klientam;
- aicinām uzņēmējus ievērot VID klientu pienākumus godprātīgi pildīt savas nodokļu saistības un nepiedāvāt VID nodarbinātajiem dāvanas un kukuļus;
- informējam sadarbības partnerus un medijus par aktuālajiem jautājumiem saistībā ar pretkorupcijas jautājumiem VID.

4. IEKŠĒJĀS KONTROLES VIDE

VID ir izveidota un pastāvīgi tiek pilnveidota **iekšējās kontroles sistēma**, lai tā būtu efektīva, lietderīga un ekonomiska, kā arī vērsta uz VID mērķu sasniegšanu, tostarp novērstu iespējamās korupcijas un interešu konflikta riskus.

[Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmu tiešās pārvaldes iestādēs](#)

Iekšējās kontroles sistēma nodrošina:

- 1) VID nodarbināto pieļauto pārkāpumu un neatbilstību pārvaldību
- 2) procedūru pilnveidošanu un nepilnību novēršanu
- 3) korupcijas un interešu konflikta risku savlaicīgu identificēšanu un pārvaldību

Iekšējās kontroles sistēmas posmus (risku identificēšanu, analīzi un novērtēšanu, kontroles pasākumu īstenošanu, uzraudzību un efektivitātes izvērtēšanu, informācijas apmaiņu) īstenojam visos **VID uzdevumos un procesos**. Tostarp apzinām un vērtējam korupcijas riskam visvairāk pakļautās funkcijas un amatus.

Lai nodrošinātu vienotu pieeju korupcijas un interešu konflikta novēršanai VID, esam izstrādājuši **iekšējos normatīvos aktus** par:

- korupcijas un interešu konflikta risku pārvaldību VID;
- VID nodarbināto rīcību interešu konflikta situācijās novēršanai;
- VID nodarbināto rīcību kukuļdošanas gadījumos;
- VID nodarbināto amatu savienošanu vai blakus darba veikšanu;
- korupcijas riskam pakļauto VID nodarbināto amatu noteikšanu un novērtēšanu;
- trauksmes celšanas kārtību VID;
- VID noteiktajām vērtībām un ētikas pamatprincipiem.

5. ĒTIKAS UZVEDĪBAS STANDARTI

VID nodarbinātie savā ikdienas darbā, savstarpējā saskarsmē, kā arī attiecībās ar sabiedrību un citām iestādēm rīkojas saskaņā ar šādām **vērtībām**:

- **profesionalitāte un efektivitāte**
(amata pienākumu efektīva, savlaicīga, objektīva un kvalitatīva veikšana, kompetenču pilnveidošana, klientorientēta pieeja, pieņemtie lēmumi ir pamatoti un argumentēti, personiskā iniciatīva, korekta un konstruktīva rīcība konflikta situācijās, nulles tolerance neatļautu dāvanu pieņemšanā u. tml.);
- **godīgums**
(godīga, atklāta, neitrāla un normatīvajiem aktiem atbilstoša amata pienākumu veikšana, amata stāvokļa neizmantošana personiskā labuma gūšanai, vienlīdzīga attieksme pret kolēģiem un klientiem, konfidencialitātes ievērošana u. tml.);
- **atbildība**

(atbildīga un profesionāla amata pienākumu veikšana, rīcība un lēmumi ir atbilstoši tiesību normām, atbildības uzņemšanās par pieņemtajiem lēmumiem un rīcību, lietišķās etiķetes un darba kultūras ievērošana u. tml.);

- **sadarbība**

(toleranta attieksme saskarsmē ar klientiem, lietišķa komunikācija, pieklājīga, atsaucīga un iecietīga attieksme, koleģiāla un uz sadarbību vērsta attieksme);

- **lojalitāte**

(lojāls VID, tā mērķiem un ētikas pamatprincipiem, uzticīgs valsts un sabiedrības interesēm, nepieļauj interešu konflikta situācijas amata pienākumu izpildē u. tml.).

VID, nosakot ētikas vērtības un pamatprincipus, ievēro Ministru kabineta ieteikumos [Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi](#) noteikto, kas paredz ētisku rīcību un godprātīgu lēmumu pieņemšanu valsts pārvaldē.

6. IZMEKLĒŠANA UN SODĪŠANA

Lai preventīvi novērstu potenciālo korupcijas un interešu konflikta risku iestāšanos, VID Iekšējās kontroles daļa nodrošina korupcijas risku vadības procesa ieviešanu VID un tā pastāvīgu pilnveidi. Tomēr, ja saskaramies ar neatbilstībām VID nodarbināto rīcībā, īstenojot amata pienākumus, veicam arī **dienesta pārbaužu un disciplinārlietu izmeklēšanu**. Ja nepieciešams, piesaistām arī citu iestāžu pārstāvjus, piemēram, no Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja. Ētikas normu pārkāpumus izvērtē Ētikas komisija.

Ja VID nodarbinātā rīcībā saskatāms ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīts pārkāpums (darbība vai bezdarbība) saistībā ar amata pienākumu izpildi, var tik piemēroti šādi disciplinārsodi:

- atbrīvošana no amata bez tiesībām vienu gadu pretendēt uz amatu valsts pārvaldē;
- atbrīvošana no amata;
- pazemināšana amatā uz laiku, ne ilgāku par trim gadiem;
- mēnešalgas samazināšana, bet ne vairāk kā par 20 procentiem uz laiku no trim mēnešiem līdz vienam gadam;
- rājiens;
- piezīme.

[VID reglaments](#)

[Valsts civildienesta ierēdņu disciplinārbildības likums](#)
vai [Darba likums](#)

Savukārt dažādus iespējamus koruptīvus noziedzīgus nodarījumus VID nodarbināto darbībā, t. sk. kukuļa pieprasīšanu, ņemšanu un starpniecību kukuļošanā, kā arī dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un ierobežotas informācijas izpaušanu, izmeklē Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs.

Sods par izdarītu noziedzīgu nodarījumu (piemēram, kukuļa došanu vai ņemšanu) ir atkarīgs no noziedzīgā nodarījuma smaguma un radītā kaitējuma (brīvības atņemšana, naudas sods, probācijas uzraudzība, sabiedriskais darbs).

[Krimināllikums](#)

Sods par administratīvu pārkāpumu (piemēram, neatļautu dāvanu pieņemšanu vai informācijas sistēmu neatbilstošu izmantošanu) var būt brīdinājums, naudas sods, tiesību atņemšana vai tiesību izmantošanas aizliegums.

[Administratīvās
atbildības likums](#)

Saziņa ar VID

Par VID nodarbināto iespējamām pārkāpumiem vai ētikas normu pārkāpumiem aicinām ziņot:

rakstot VID uz e-pasta adresi vid@vid.gov.lv, parkapumi@vid.gov.lv, VID Iekšējās kontroles daļai IKD.lietvediba@vid.gov.lv vai etika@vid.gov.lv;

zvanot uz VID bezmaksas [uzticības tālruni](tel:+37180009070) +371 80009070 (24 stundas diennaktī);

iesniedzot [trauksmes cēlēja ziņojumu](#);

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam [tiešsaistes platformā](#) vai mobilajā lietotnē "Ziņo KNAB".

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 12.06.2025.